

НАЦРТ

На основу члана 64. став 3. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23),

Савет Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге, на 40. седници четвртог сазива одржаној 29. августа 2024. године, доноси

ПРАВИЛНИК

о начину документовања прекомерних трошкова и мерилима за остваривање права на надокнаду прекомерних трошкова за пружање услуга универзалног сервиса

1. Предмет

Члан 1.

Овим правилником ближе се уређује начин документовања прекомерних нето трошкова за пружање услуга универзалног сервиса, мерила која се примењују за остваривање права на надокнаду прекомерних нето трошкова, као и методологија којом се утврђује висина средстава за сваког привредног субјекта која се плаћају на име финансирања прекомерних нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса у претходном обрачунском периоду.

2. Значење појединих појмова

Члан 2.

Поједини појмови употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) **пружалац услуга** је привредни субјект кога је Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) одлуком одредило за пружање услуга универзалног сервиса;

- 2) **обвезник универзалног сервиса** је привредни субјект који по основу прихода оствареног од обављања делатности електронских комуникација у претходној календарској години, има обавезу финансирања прекомерних нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса;
- 3) **нематеријална корист** је индиректна корист пружаоца услуга, која је резултат обавезе пружања услуга универзалног сервиса;
- 4) **нето трошкови пружања услуга универзалног сервиса** представљају нето трошкове који би били избегнути када пружалац услуга не би имао обавезу пружања услуга универзалног сервиса, умањене за износ нематеријалних користи, које би биле пропуштене да пружалац услуга не пружа услуге универзалног сервиса;
- 5) **прекомерни нето трошкови** представљају неправедно оптерећење за пружаоца услуга које се надокнађује.

3. Разуман захтев за приступ јавној комуникационој мрежи

Члан 3.

Разуман захтев крајњег корисника на територији Републике Србије за одговарајућим широкопојасним приступом интернету и приступом говорној комуникационој услузи на једној фиксној локацији крајњег корисника, односно на месту његовог пребивалишта или боравишта (у даљем тексту: разуман захтев) је захтев за реализацију прикључка, уколико се доступност услуга универзалног сервиса не може омогућити уобичајеним комерцијалним околностима или путем других инструмената јавне политике у року од 18 месеци од дана подношења захтева и уколико су трошкови реализације прикључка нижи или једнаки износу дисконтованих очекиваних новчаних токова пружаоца услуга од пружања услуга универзалног сервиса повезаним крајњим корисницима у периоду отплате од 20 година (у даљем тексту: гранична вредност).

Пружалац услуга је дужан да реализује сваки разуман захтев.

Изузетно од става 2. овог члана, уколико су трошкови реализације прикључка виши од граничне вредности, пружалац услуга је дужан да и овакав захтев реализује, ако крајњи корисник финансира износ изнад граничне вредности.

Пружалац услуга је дужан да реализује захтеве из ст. 2. и 3. овог члана применом најефикаснијих и најекономичнијих техничких решења.

Члан 4.

Уколико су трошкови реализације прикључка нижи од износа који се добија дисконтовањем очекиваних новчаних токова пружаоца услуга од пружања услуга универзалног сервиса повезаним крајњим корисницима у периоду отплате од десет година, такви трошкови не могу бити предмет надокнаде.

Уколико су трошкови реализације прикључка виши од износа који се добија дисконтовањем очекиваних новчаних токова пружаоца услуга од пружања услуга универзалног сервиса повезаним крајњим корисницима у периоду отплате од десет година, а нижи од износа који се добија дисконтовањем очекиваних новчаних токова пружаоца услуга од пружања услуга универзалног сервиса повезаним крајњим корисницима у периоду отплате од 20 година, такви трошкови могу представљати прекомерно оптерећење за пружаоца услуга и могу бити предмет надокнаде.

Члан 5.

Крајњи корисник подноси пружаоцу услуга захтев за пружањем услуга универзалног сервиса (у даљем тексту: захтев) у писаној форми. Пружалац услуга процењује висину трошкова реализације захтева и уколико утврди да је поднети захтев разуман сходно члану 3. став 1. овог правилника у року од 30 дана од дана пријема захтева обавештава крајњег корисника о томе, уз процењени рок реализације прикључка и предлог за закључење уговора са одговарајућим квалитетом услуга универзалног сервиса, по приступачним ценама.

Уколико захтев није разуман, сходно члану 3. став 1. овог правилника, пружалац услуга је у обавези да процену висине трошкова реализације по крајњем кориснику, изврши тако што ће обрачунати просечан трошак за случај повезивања најмање 50% потенцијалних крајњих корисника, а којима услуге универзалног сервиса могу бити обезбеђене у оквиру истог пројекта.

Уколико су трошкови реализације прикључка из става 2. овог члана, нижи или једнаки граничној вредности из члана 3. став 1. овог правилника захтев се сматра разумним.

Уколико захтев није разуман, сходно члану 3. став. 1. и члану 5. став 3. овог правилника, пружалац услуга у року од 30 дана од дана пријема захтева обавештава крајњег корисника о томе, као и о процењеним трошковима прикључка из члана 3. став 1. овог правилника и року реализације прикључка, и упућује му захтев за изјашњење у вези са учешћем у финансирању трошкова реализације захтева изнад граничне вредности.

Уколико се крајњи корисник у року од 30 дана од пријема захтева за изјашњење изјасни да ће учествовати у финансирању трошкова изнад граничне вредности, пружалац услуга је дужан да крајњем кориснику достави предлог за закључење уговора којим се утврђују међусобне обавезе у вези са изградњом неопходне инфраструктуре.

Након изградње неопходне инфраструктуре, пружалац услуга са крајњим корисником закључује уговор о пружању услуга са одговарајућим квалитетом услуга универзалног сервиса, по приступачним ценама и реализује такав прикључак.

Обавеза пружаоца услуге постоји и када се друго физичко или правно лице изјасни да ће финансирати трошкове изнад граничне вредности за реализацију захтева и закључи уговор којим се утврђују међусобне обавезе у вези са изградњом неопходне инфраструктуре.

4. Извештај о пружању услуга универзалног сервиса

Члан 6.

Пружалац услуга је дужан да Регулатору, најкасније до краја другог тромесечја текуће године за претходну годину, достави извештај о пружању услуга универзалног сервиса, који најмање садржи:

- 1) укупан број поднетих захтева по насељеним местима;
- 2) број разумних захтева по насељеним местима;
- 3) број реализованих захтева, по насељеним местима са техничким решењем;
- 4) број корисника пакета говорне услуге и услуге приступа интернету и број корисника само говорне услуге, по насељеним местима;
- 5) број захтева које пружалац услуга није сматрао разумним, односно број захтева који су одбијени, са обрачунима на основу којих је изведен такав закључак;
- 6) број захтева по насељеним местима које пружалац услуга није сматрао разумним, а реализовани су на основу финансирања трошкова изнад граничне вредности од стране крајњег корисника или другог лица, са обрачунима на основу којих је изведен такав закључак.

5. Остваривање права на надокнаду прекомерних нето трошкова

Члан 7.

Уз извештај из члана 6. овог правилника, пружалац услуга може доставити и захтев за надокнаду прекомерних нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса (у даљем тексту: захтев за надокнаду прекомерних трошкова).

Пружалац услуга је дужан да уз захтев за надокнаду прекомерних трошкова достави обрачун нето трошкова, извршен на начин прописан у Прилогу 1 овог правилника, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, као и да документује трошкове који представљају прекомерно оптерећење, у складу са Прилогом 2 овог правилника, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Пружаоци услуга имају право на надокнаду само оних прекомерних трошкова који су настали након доношења одлуке о одређивању пружаоца услуга, по ступању на снагу овог правилника.

Члан 8.

Вредновање имовине и капитала и обрачун трошкова и резултата за потребе доказивања прекомерних нето трошкова врши се сходном применом одредаба о моделу текућих трошкова регулисаним подзаконским актом Регулатора којим се ближе уређује примена трошковног принципа и извештавање од стране привредног субјекта са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација.

6. Провера обрачуна прекомерних нето трошкова

Члан 9.

Регулатор може да ангажује независног ревизора ради провере усклађености обрачуна прекомерних нето трошкова са прописаним начином обрачуна тих трошкова, сагласно Прилогу 1 и Прилогу 2 овог правилника, као и ради провере обрачуна граничне вредности из члана 3. став 1. овог правилника и обрачунатих износа у смислу члана 4. став 1. и члана 5. став 2. овог правилника.

Члан 10.

Приликом провере усклађености, Регулатор може од пружаоца услуга захтевати додатне информације потребне за утврђивање оправданости захтева пружаоца услуга, односно износа прекомерних нето трошкова.

Уколико пружалац услуга у року од 15 дана од дана пријема обавештења за допуну захтева за надокнаду прекомерних трошкова, не достави све тражене информације из става 2. овог члана, Регулатор решењем одбацује захтев као непотпун.

Члан 11.

Уколико независни ревизор током провере обрачуна граничне вредности из члана 3. став 1. и обрачунатог износа у смислу члана 5. став 2. овог правилника укаже на постојање неоправдано одбијених захтева или да је крајњи корисник учествовао у финансирању изнад граничне вредности који није био адекватно обрачунат, Регулатор доноси решење којим обавезује пружаоца услуга да реализује предметне захтеве или да изврши поврат средстава примљених од стране крајњег корисника.

7. Мерила за остваривање права на надокнаду прекомерних нето трошкова

Члан 12.

Мерила која се примењују за остваривање права на надокнаду прекомерних нето трошкова, односно критеријуми који се узимају у обзир при утврђивању износа прекомерних нето трошкова су:

- 1) тржишно учешће пружаоца услуга мерено приходима на тржишту електронских комуникација/од услуга универзалног сервиса;
- 2) тржишно учешће пружаоца услуга мерено бројем претплатника на тржишту електронских комуникација/од услуга универзалног сервиса;
- 3) друге обавезе утврђене пружаоцу услуга у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација (нпр. регулаторне обавезе уколико је пружалац услуга истовремено привредни субјект са значајном тржишном снагом);
- 4) утицај обезбеђивања универзалног сервиса на способност пружаоца услуга да се такмичи под једнаким условима са конкурентима;
- 5) изабрана техничка решења за реализацију захтева;
- 6) трошкови спровођења процедуре обезбеђења средстава за надокнаду прекомерних трошкова у односу на материјалност прекомерних нето трошкова;

7) друге околности које Регулатор сматра релевантним.

При утврђивању износа прекомерних нето трошкова који ће бити надокнађени пружаоцу услуга, Регулатор узима у обзир све достављене информације и документацију коју пружалац услуга сматра релевантном за одлучивање Регулатора, а чија достава није прописана овим правилником.

Члан 13.

Регулатор, у року од три месеца од дана пријема уредног захтева за надокнаду прекомерних трошкова у сладу са чланом 7. став 1. овог правилника, доноси решење којим утврђује износ прекомерних трошкова који се пружаоцу услуга надокнађују, као и начин њихове надокнаде.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико Регулатор у прописаном року за доношење решења, не располаже подацима потребним за утврђивање учешћа појединачних обвезника универзалног сервиса у финансирању прекомерних нето трошкова, решење доноси одмах по пријему и извршеној обради ових података.

8. Начин обезбеђивања средстава за надокнаду прекомерних нето трошкова

Члан 14.

Средства за надокнаду прекомерних нето трошкова обезбеђују се из средстава која обвезници универзалног сервиса плаћају на име финансирања прекомерних нето трошкова универзалног сервиса, на посебан рачун који се води код Регулатора.

Обвезник универзалног сервиса је привредни субјект чији приход од обављања делатности електронских комуникација упретходној календарској години износи више од 1% укупних прихода од обављања делатности електронских комуникација на територији Републике Србије.

Податке о приходима привредних субјеката Регулатор прибавља увидом у службену евиденцију података од значаја за утврђивање висине средстава које привредни субјекти плаћају Регулатору за покривање административних трошкова насталих приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења, достављених путем годишњих упитника.

9. Утврђивање висине средстава за финансирање прекомерних нето трошкова

Члан 15.

Износ појединачне накнаде обвезника универзалног сервиса утврђује се тако што се укупна висина прекомерних нето трошкова множи са процентом учешћа прихода сваког обвезника универзалног сервиса у укупном приходу оствареном од обављања делатности електронских комуникација обвезника универзалног сервиса у претходној календарској години.

Обвезници универзалног сервиса су дужни да у року од 15 дана од пријема решења из члана 13. став 1. овог правилника уплате утврђену висину средстава на посебан рачун који се води код Регулатора.

Укупан износ средстава који обвезници универзалног сервиса плаћају на име финансирања универзалног сервиса мора да одговара укупном износу прекомерних нето трошкова утврђених решењем из члана 13. овог правилника.

Уколико је пружалац услуга истовремено и обвезник универзалног сервиса, утврђени износ прекомерних нето трошкова ће бити умањен за износ његовог учешћа у плаћању на име финансирања универзалног сервиса.

10. Завршна одредба

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. марта 2025. године.

У Београду, 29. августа 2024. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Драган Ковачевић

ОБРАЧУН НЕТО ТРОШКОВА ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА УНИВЕРЗАЛНОГ СЕРВИСА

Укупни нето трошкови универзалног сервиса

Укупни нето трошкови пружања услуга универзалног сервиса се израчунавају према формули:

$$NCUS_i = \sum_{n=1}^2 USO_{def} - IB = NCUS_{access} + NCUS_{affordable} - IB$$

при чему симболи имају следећа значења:

$NCUS_i$ - проверљиви нето трошкови у години i , израчунати за услуге које су непрофитабилне за пружаоца услуга у посматраној пословној години и за које се тражи надокнада. Узимају се у обзир само трошкови настали због пружања услуга универзалног сервиса и с њима повезани приходи;

USO_{def} - вишак трошкова над приходима од пружања услуга универзалног сервиса;

$NCUS_{access}$ - нето трошкови пружања приступа широкопојасном приступу интернету и приступу говорној комуникацији по приступачним ценама на фиксној локацији;

$NCUS_{affordable}$ - нето трошкови пружања услуга универзалног сервиса по приступачној цени за социјално угрожене потрошаче;

IB – тржишне погодности, односно нематеријалне користи које пружалац услуга остварује испуњењем обавезе универзалног сервиса.

Обрачун представља збир компоненти дефицита (вишак трошкова над приходима) коригован за износ нематеријалних користи. У случају да једна компонента представља позитивну маржу, таква вредност не треба да се користи за компензацију могућих негативних маржи процењених у другим компонентама. Пружалац услуга је дужан да води рачуна да нема двоструког обрачунавања било којих трошкова или нематеријалних користи или њиховог преклапања у оквиру различитих обрачунских компоненти.

Нето трошкови пружања услуга одговарајућег широкопојасног приступа интернету и приступа говорној комуникационој услузи по приступачним ценама на фиксној локацији

Нето трошкови везани за обезбеђивање разумног прикључка изнад стандардних комерцијалних услова обрачунавају се према формули:

$$NCUSaccess = TC - Trmin \text{ и } TC \leq Trmax$$

при чему симболи имају следећа значења:

Tr_{min} – гранична вредност за надокнаду прекомерних трошкова;

Tr_{max} – гранична вредност за разумност захтева;

TC – укупни трошкови инвестиције.

Граничне вредности (за надокнаду прекомерних трошкова и за разумност захтева) за обезбеђивање широкопојасног приступа интернету и приступа говорној комуникационој услузи на фиксној локацији израчунавају се коришћењем очекиваног укупног нето оперативног тока готовине генерисаног од крајњег корисника или групе крајњих корисника у дефинисаном року отплате. Граничне вредности треба израчунати за сваки случај појединачно, како би се узео у обзир број крајњих корисника повезаних преко једног конкретног пројекта повезивања и просечни релевантни приход по повезаном крајњем кориснику (или групи повезаних крајњих корисника). Формула за израчунавање је следећа:

$$Tr = \sum_{i=1}^n DCF = \sum_{i=1}^n \frac{CF}{(1 + WACC)^{(i-0,5)}}$$

Алтернативно, гранична вредност за надокнаду прекомерних трошкова обрачунава се према формули:

$$MinTr(10) = \sum_{i=1}^{10} DCF = \sum_{i=1}^{10} \frac{CF}{(1 + WACC)^{(i-0,5)}}$$

Док се гранична вредност за разумност захтева обрачунава према формули:

$$MaxTr(20) = \sum_{i=1}^{20} DCF = \sum_{i=1}^{20} \frac{CF}{(1 + WACC)^{(i-0,5)}}$$

при чему симболи имају следећа значења:

DCF – Дисконтовани нето годишњи новчани ток – очекивани годишњи приходи које генерише крајњи корисник или група крајњих корисника услуге приступа широкопојасном интернету и говорној комуникационој услузи, дисконтован помоћу стопе WACC;

CF – просечан нето годишњи новчани ток од крајњих корисника или групе крајњих корисника повезаних са предметним прикључком;

n – период у годинама за који се израчунава дисконтовани нето новчани ток.

Да би се узела у обзир чињеница да се новчани токови од крајњег корисника или групе крајњих корисника примају током целе године, а не само на крају године, формула користи конвенцију дисконтовања средином године (дакле, период *n* у формули је прилагођен за 0,5). Граничне вредности дефинисане су периодом *n* мереним у годинама. Период *n* одговара укупном времену потребном да пружалац услуга генерише довољан нето новчани ток од крајњег корисника или групе крајњих корисника да покрије своје инвестиционе трошкове.

Гранична вредност за надокнаду прекомерних трошкова се израчунава коришћењем периода од десет година, док се гранична вредност за разумност захтева израчунава на основу периода од 20 година.

Обрачунати износи представљају укупну инвестициону вредност која се очекује да ће бити враћена пружаоцу услуга у виду нето готовинског тока од крајњег корисника или групе крајњих корисника узимајући у обзир временску вредност новца.

Новчани ток од крајњег корисника или групе крајњих корисника повезаних на широкопојасни интернет и/или којима је обезбеђен приступ говорној комуникационој услузи је укупни приход примљен од крајњих корисника умањен за оперативне трошкове које је могуће избећи. Формула за израчунавање ове вредности гласи:

$$CF = (R - OpEx) \times No_u \times 12$$

При чему симболи имају следећа значења:

R – просечан месечни приход по крајњем кориснику, односно приходи укључени у обрачун нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса одговарају онима које би пружалац услуга добио од крајњих корисника широкопојасног приступа интернету и јавне говорне комуникационе услуге на фиксној локацији у оквиру разумног захтева.

OpEx – просечни месечни оперативни трошкови који се могу избећи у вези са предметним прикључком, тј. у вези са пружањем услуга крајњим корисницима (нпр. оперативни трошкови који не би настали да крајњи корисник није повезан).

No_u - број корисника – број крајњих корисника којима је омогућена услуга приступа широкопојасном интернету и говорној комуникационој услузи на фиксној локацији у оквиру пројекта повезивања.

Приходи и све друге директне користи које је остварио пружалац услуга као резултат испуњења обавеза универзалног сервиса укључују:

а. директне приходе – приходе од свих услуга које пружалац услуга пружа крајњим корисницима у оквиру универзалног сервиса, као што су:

Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге, ПИБ: 103986571, МБ: 17606590

Палмотићева 2, 11103 Београд, ПАК: 106306, Република Србија

Контакт центар: 011 3242 673, факс: 011 3232 537

www.ratel.rs

- i. једнократне накнаде за повезивање и инсталацију;
- ii. месечне накнаде за услугу приступа широкопојасном интернету и говорну комуникациону услугу на фиксној локацији;
- iii. велепродајне приходе;
- iv. друге приходе ако је применљиво.

б. индиректне приходе, као што су приходи од позива које плаћају сви комерцијално одрживи крајњи корисници када позивају неодрживе крајње кориснике. Ако пружалац услуга одлучи да искључи такве неодрживе крајње кориснике који функционишу искључиво на комерцијалним принципима, економски одрживи крајњи корисници не би могли да их позову и пружалац услуга би престао да добија неки део прихода повезаних са таквим позивима.

ТС – Укупни трошкови инвестиције

Трошкови инвестиције покривају нето трошкове које ефикасни пружалац услуга не може избећи у испуњавању разумног захтева за пружање услуга одговарајућег широкопојасног приступа интернету и приступа говорној комуникационој услузи на фиксној локацији. Ово подразумева да трошак пружања услуге за нове крајње кориснике треба да укључује само инкременталне трошкове, односно трошкове које би пружалац услуга могао да избегне када не би пружао услугу „неодрживим“, крајњим корисницима (искључење услуге или одбијање захтева за повезивањем).

Неодрживи крајњи корисници су крајњи корисници или групе крајњих корисника код којих су укупни директни и индиректни приходи за привредног субјекта већи од насталих трошкова. Дакле, то су крајњи корисници које би пружалац услуга, поступајући искључиво на комерцијалним принципима, одлучио да не опслужује да не постоји обавеза пружања услуга универзалног сервиса.

Пружаоцу услуга је дозвољено да примени разумни принос на додатни капитал ангажован у пружању услуга неодрживим крајњим корисницима, који се мери стопом пондерисаних просечних трошкова капитала (Weighted Average Cost of Capital - WACC), коју обрачунава Регулатор.

Обрачун нето трошкова универзалног сервиса треба да укључи само дугорочне инкременталне трошкове везане за пружање универзалног сервиса, као што су трошкови следећих активности:

а. испуњавање свих разумних захтева за једнократно прикључење на јавну фиксну мрежу; веза треба да подржава пренос гласа и података брзином довољном да обезбеди функционалан приступ широкопојасном интернету на основу захтева дефинисаних релевантним правилником, који узима у обзир техничке могућности и преовлађујуће технологије које користи већина претплатника, а које је реализовано применом одговарајућег техничког решења уз најниже могуће трошкове;

б. испуњавање свих разумних захтева за пружање јавно доступне телефонске услуге унутар мрежне везе наведене у тачки а.

Обрачун трошкова треба да се заснива на трошковима који се могу приписати елементима пружених услуга, а које се могу пружити само уз губитак или под условима који су ван уобичајених комерцијалних стандарда.

Укупни трошкови су:

- Директни трошкови – директно повезани са комерцијалним активностима и јединственим електронским комуникационим услугама пружаоца услуга, као и финансијски расходи у оном делу у коме се директно могу везати за комерцијалним активностима и јединственим електронским комуникационим услугама пружаоца услуга;
- Заједнички трошкови – оперативни и финансијски трошкови пружаоца услуга у оним областима на које се односе опште активности пружаоца услуга.

Пошто су заједнички трошкови независни од нивоа и обима активности пружаоца услуга и стога не реагују на маргиналне промене у услугама, такве трошкове треба сматрати трошковима који се не могу избећи, тако да их треба искључити у сврху израчунавања укупних нето трошкова. Изузеци од овог правила могу бити прихваћени само ако пружалац услуга докаже да неке функције генеришу заједничке трошкове на које би утицао престанак пружања услуга универзалног сервиса неодрживим крајњим корисницима.

Формула за израчунавање укупних трошкова инвестиције гласи:

$$TC = CAPEX \times (1 + WACC) + OPEX$$

при чему симболи имају следећа значења:

CAPEX - инкрементални инвестициони трошкови настали испуњавањем разумног захтева за повезивање. Пружалац услуга је у обавези да пружи информације о идентификацији, трошковима и информације о броју потребних физичких делова у разумној грануларности како би оправдао и верификовао пријављене трошкове улагања;

OPEX - релевантни инкрементални оперативни трошкови настали испуњавањем разумног захтева за повезивање.

У обрачун не могу бити укључени економски неоправдани трошкови, као што су:

- трошкови спровођења специфичних мера потребних у сврху јавне безбедности, приступа хитним службама, обезбеђивања безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга и спровођења других активности које су према Закону о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон) дужни да омогуће крајњим корисницима без накнаде,
- пружање комуникационих услуга ван обима универзалног сервиса,

- компензације и/или повраћај (или административни и други трошкови у вези са таквим исплатама) извршени крајњим корисницима као резултат неиспуњавања прописаног квалитета услуге,
- трошкови замене и/или надоградње телекомуникационе опреме у току нормалне модернизације мреже, уколико модернизација мреже није потребна за пружање услуга универзалног сервиса најмање прописаног квалитета,
- трошкови достављања детаљне спецификације пружених услуга са обрачуном задужења за сваку појединачну услугу као и омогућавања додатних услуга нпр. селективна забрана позива и идентификација позива) када је омогућавање тих услуга наметнуто као обавеза пружаоцима услуга,
- трошкови настали због неефикасног рада,
- сви расходи који се не одбијају од пореза,
- „ванредни“ трошкови,
- трошкови који се не односе на период за који пружалац услуга тражи надокнаду.

Нето трошкови пружања услуга универзалног сервиса по приступачној цени

Нето трошкови везани за пружање услуга универзалног сервиса по приступачној цени за особе са инвалидитетом и социјално угрожене потрошаче гласи:

$$NCUS_{affordable} = (T - T_{social}) \times No_u \times 12$$

при чему симболи имају следећа значења:

$NCUS_{affordable}$ – нето трошкови за пружање услуга универзалног сервиса социјално угроженим крајњим корисницима по ценама које одступају од цена у нормалним комерцијалним условима.

T – проверљива трошковно оријентисана тржишна цена минималног месечног тарифног плана у години и која испуњава тражене услове квалитета услуге.

T_{social} – максимална цена која се наплаћује социјално угроженим потрошачима у току календарског месеца за коришћење услуга обухваћених универзалним сервисом.

No_u – просечан број крајњих корисника који плаћају цену за социјално угрожене потрошаче на крају календарског месеца у години за коју се тражи накнада за прекомерни терет.

Обрачун је дефинисан на овај начин како би се осигурало да се приступачна цена не може користити за компензацију тржишних пракси, као што је ценовна политика продаје уз губитак. У супротном, постојао би ризик од вештачког повећања захтеваног износа надокнаде нето трошкова универзалног сервиса пружаоцу услуга, што би резултирало антиконкурентним понашањем.

Пружалац услуга има право да захтева надокнаду прекомерних трошкова који су еквивалентни обезбеђивању тарифног плана који задовољава минималне захтеве квалитета

услуге (нпр. минимални тарифни план који испуњава захтеве брзине дефинисане у релевантном подзаконском акту).

Пружалац услуга треба јасно да идентификује (нпр. путем званичног обавештења) којим крајњим корисницима или групама крајњих корисника обезбеђује снижену цену за социјалне категорије потрошача, која одступа од цена у нормалним комерцијалним условима. Такође, на захтев Регулатора пружалац услуга мора бити у могућности да докаже легитимност доделе снижене цене одређеном крајњем кориснику или групи крајњих корисника. Ако пружалац услуга није у могућности да то докаже, повезани трошкови се искључују из обрачуна надокнаде прекомерних трошкова.

Нематеријалне користи (тржишне погодности)

Нематеријалне користи представљају одбитну ставку у обрачуну укупних нето трошкова. Нематеријалне користи могу бити корпоративна репутација и имиџ брэнда, ефекат животног циклуса купаца, свеprisутност, познавање тржишног окружења и успостављен однос са крајњим корисником путем поште. Иако се ради о нематеријалним користима, ове вредности за потребе обрачуна прекомерних нето трошкова морају бити квантификоване.

Корпоративна репутација и имиџ брэнда

Опште је прихваћено да пружање услуга универзалног сервиса позитивно доприноси репутацији пружаоца услуга. Нематеријална корист за пружаоца услуга огледа се увећаној вредности брэнда због пружања универзалног сервиса.

Вредновање брэнда и репутације компаније врши се на основу трошкова маркетинга пружаоца услуга за годину за коју се подноси захтев за надокнаду. Укупни трошкови маркетинга могу се односити на:

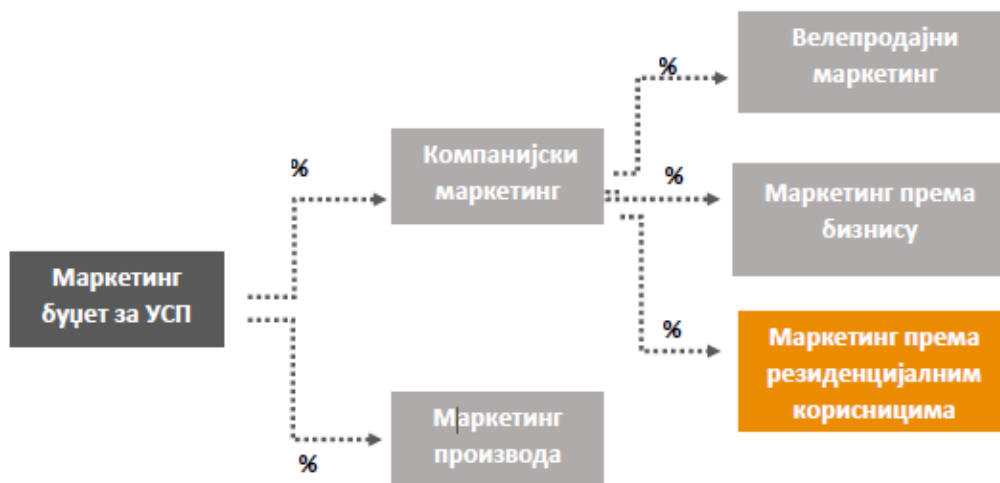
- одређену услугу, и као такви трошкови не треба да буду укључени у обрачун и
- компанију или њену репутацију, који се узимају у обзир при обрачуну нематеријалне користи.

Обрачун вредности корпоративне репутације и имиџа брэнда се врши у два корака. Најпре је потребно идентификовати део трошкова непроизводног маркетинга компаније који је повезан са резиденцијалним крајњим корисницима:

- 1) утврђивање трошкова непроизводног маркетинга,
- 2) утврђивање учешћа ових трошкова који су релевантни за резиденцијалне крајње кориснике.

Други корак је утврђивање учешћа које је повезан са чињеницом да је привредни субјект пружалац услуга.

Илустрација 1.

Дакле, тржишна погодност која је резултат раста вредности бренда се израчунава према формули:

$$BV_i = MC_i \times MC_{corp}\% \times MC_{uso}\%$$

при чему симболи имају следећа значења:

BV_i – вредност бренда и репутације пружаоца услуга у години i ;

MC_i – укупни трошкови маркетинга пружаоца услуга у години i ;

$MC_{corp}\%$ – удео трошкова корпоративног маркетинга у укупним трошковима маркетинга пружаоца услуга у години i ;

$MC_{uso}\%$ – удео корпоративних трошкова маркетинга према физичким лицима у укупним трошковима маркетинга пружаоца услуга у години i .

Ефекат животног циклуса купаца

Ефекат животног циклуса крајњег корисника односи се на чињеницу да крајњи корисник који је данас непрофитабилан може постати профитабилан у будућности. Другим речима, крајњи корисник из друштвене групе који користи економски неисплативе производе може временом да мигрира на шеме економски исплативих производа. Према томе, оператор би пружао услугу крајњем кориснику са почетним губитком у кратком року очекујући да ће овај крајњи корисник временом постати профитабилан. Пружалац услуга ће у овој ситуацији имати користи уколико такав крајњи корисник остане лојалан пружаоцу услуга и након што постане профитабилан.

Да би се израчунала вредност ефекта животног циклуса, неопходно је утврдити број крајњих корисника који су у посматраном временском периоду мигрирали са економски неисплативих на економски исплативе производе и притом одлучили да остану лојални пружаоцу услуга. Претпоставка је да други привредни субјекти не би пружали услуге које су економски неисплативе. Следећи корак је израчунавање нето садашње вредности додатног (инкременталног) прихода за сваки од релевантних програма за период од пет

година. Алтернативно, корист се може проценити применом релативно високе дисконтне стопе да би се одразио ризик од губитка крајњих корисника у току периода који се разматра.

Тржишна погодност која произилази из ефекта животног циклуса крајњег корисника се израчунава према формули:

$$LCE_i = NPV_5 = \sum_{n=1}^m IP_{migr} \times GCR = \sum_{n=1}^m (Nmigr \times Pr) \times GCR$$

при чему симболи имају следећа значења:

LCE_i – ефекат животног циклуса пружаоца услуга у години i ;

NPV_5 – нето садашња вредност инкременталног прихода од мигрираних крајњих корисника за период од пет година;

IP_{migr} – инкрементални профит од мигрираних крајњих корисника економског програма n до m ;

GCR – бруто стопа одлива (губитак резиденцијални крајњих корисника – фиксне линије);

N_{migr} – укупан број мигрираних крајњих корисника социјалног програма на „економски програм“ n до m ;

Pr – просечан годишњи профит по крајњем кориснику економски исплативе услуге n до m .

Свеприсутност

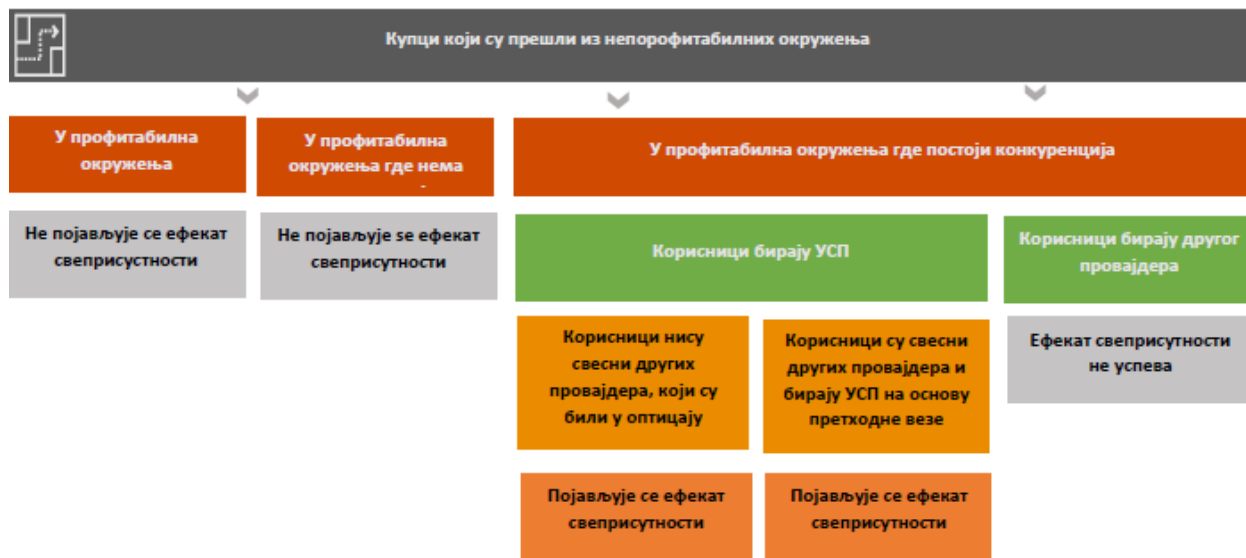
Свеприсутност се дефинише као капацитет пружаоца услуга да пружа своје услуге на територији целе земље и генерално се односи на инкамбент привредне субјекте.

Ефекат свеприсутности се односи на крајње кориснике који мигрирају из непрофитабилног географског подручја у профитабилно географско подручје и остају лојални пружаоцу услуга упркос постојању конкуренције, односно алтернативних пружаоца услуга. Због тога пружалац услуга има ниже трошковима повезане са стицањем таквих крајњих корисника у поређењу са овим трошковима које имају његови конкуренти. Дакле, нематеријална корист настаје из два разлога:

- крајњи корисник није свестан постојања конкуренције;
- крајњи корисник је лојалан пружаоцу услуга захваљујући претходном добром искуству.

Уколико се не идентификују непрофитабилна географска подручја, сматра се да ова тржишна погодност не постоји.

Илустрација 2.

Тржишна погодност у виду свеprisутности се израчунава према формули:

$$BU_i = NPV_5 = IP \times GCR = (N_{migr} \times USP\% \times Pr) \times GCR$$

при чему симболи имају следећа значења:

BU_i – корист од свеprisутности пружаоца услуга у години i ;

NPV_5 – нето садашња вредност прихода пружаоца услуга од мигрираних крајњих корисника за период од пет година;

IP_{migr} – инкрементални профит пружаоца услуга од мигрираних крајњих корисника из непрофитабилних до профитабилних подручја;

GCR – бруто стопа одлива (губитак крајњих корисника у профитабилним областима – фиксне линије);

N_{migr} – број крајњих корисника који су се преселили из непрофитабилних у профитабилна подручја. Може се проценити као број претплатника који су отказали услугу због промене пребивалишта, прилагођено за учешће опште популације која мигрира из непрофитабилних у профитабилна подручја. У недостатку конкретних информација о промени пребивалишта из непрофитабилних у профитабилна подручја, могу се узети у обзир укупне промене пребивалишта пондерисане процентом крајњих корисника у непрофитабилним подручјима;

$USP\%$ – удео мигрираних крајњих корисника који ће вероватно изабрати пружаоца услуга. Алтернативно, може бити коришћено учешће пружаоца услуга у профитабилним подручјима;

Pr – просечан годишњи профит по крајњем кориснику у профитабилним областима.

Познавање тржишног окружења

Пружање услуга универзалног сервиса потенцијално може побољшати квалитет података доступних пружаоцу услуга (као што су демографски подаци, комуникацијске потребе локалних крајњих корисника, комуникација и обрасци понашања локалних крајњих корисника итд.). Поседовање детаљног и свеобухватног профила крајњег корисника може потенцијално повећати могућности унакрсне продаје услуга пружаоца услуга.

Уколико пружалац услуга процени да је финансијска вредност ове нематеријалне користи занемарљива и искључи је из обрачуна прекомерних нето трошкова, дужан је да Регулатору достави детаљно образложење и обезбеди информације на основу којих је таква процена направљена.

Слање поште

Маркетиншка комуникација са крајњим корисницима путем испорука фактура пружа нематеријалну корист за пружаоца услуга уз релативно мале додатне трошкове. Слање месечних фактура крајњим корисницима пружа пружаоцу услуга додатну маркетиншку прилику да промовише различите услуге пружаоца услуга, као и услуге екстерних крајњих корисника без трошкова испоруке. У том смислу, вредност ове нематеријалне користи за пружаоца услуга је барем вид уштеде.

Тржишна погодност која проистиче из успостављеног односа са клијентом се израчунава према формули:

$$BM_i = N_{USO} \times C_{inv} \times I_{ads}\%$$

при чему симболи имају следећа значења:

BM_i – корист од слања фактура крајњим корисницима пружаоца услуга у години i ;

N_{USO} – број крајњих корисника који користе услуге универзалног сервиса;

C_{inv} – просечни годишњи трошак фактурисања који је производ трошкова слања по фактури и броја фактура послатих крајњем кориснику пружаоца услуга;

$I_{ads}\%$ – учешће фактура које су садржале рекламну поруку у укупном броју послатих фактура.

ДОКУМЕНТОВАЊЕ ТРОШКОВА КОЈИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ПРЕКОМЕРНО ОПТЕРЕЋЕЊЕ

У оквиру доказивања нето трошкова који представљају прекомерно оптерећење, пружалац услуга Регулатору доставља документацију која мора садржати најмање следеће информације:

- 1) Опис и начин обрачуна нето трошкова услуга универзалног сервиса;
- 2) Извештај о нето трошковима;
- 3) Детаљан преглед захтева за приступ обезбеђеним у оквиру пружања услуга универзалног сервиса;
- 4) Извештај о нето трошковима обезбеђивања приступачне цене;
- 5) Регистар имовине коришћене за пружање услуга универзалног сервиса;
- 6) Извештај о нематеријалним користима;
- 7) Главна књига пружаоца услуга састављена у складу са законом којим се уређује рачуноводство;
- 8) Докази који поткрепљују вредност тражене надокнаде прекомерних трошкова;
- 9) Финансијски извештаји пружаоца услуга;
- 10) Изјава пружаоца услуга да реализовани захтеви за које се тражи надокнада прекомерних трошкова нису финансирани из других извора.

Опис и начин обрачуна нето трошкова универзалног сервиса представља описну основу за израду Извештаја о нето трошковима. Опис и начин обрачуна трошкова пружања услуга универзалног сервиса мора бити сам по себи разумљив, добро структуриран и у потпуности усклађен са одредбама Закона и подзаконских аката. Такође, мора да садржи опис свих логичких и математичких процеса који се користе за израчунавање и алокацију трошкова, прихода и нематеријалних користи у вези са пружањем услуга универзалног сервиса.

Извештај о нето трошковима треба да садржи информације о трошковима пружања услуга универзалног сервиса за релевантну пословну годину, рашчлањене по појединачним компонентама услуге. Извештај о нето трошковима садржи информације о оперативним и капиталним трошковима, приходима, нематеријалним користима које резултирају квантитативном проценом нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса. Извештај о нето трошковима пружаоца услуга треба да има формат приказан у Табели 1.

Табела 1 Извештај о нето трошковима

Компоненте универзалног сервиса		Нето трошкови УС (Добитак/Губитак)
Широкопојасни приступ интернету и приступ говорној комуникацији по приступачним ценама на фиксној локацији	a	
Посебне мере за социјално угрожене крајње кориснике	b	
Нето трошкови пружања услуга универзалног сервиса	c=a+b	
Укупне нематеријалне користи	d=e1+e2+e3+e4+e5	
Корпоративна репутација	e1	
Ефекат животног циклуса	e2	
Свеприсутност	e3	
Познавање тржишног окружења	e4	
Слање рачуна поштом	e5	
Прекомерни нето трошкови	f=c-d	-

Детаљан преглед за сваки појединачни захтев за приступ у оквиру обавезе универзалног сервиса представља инпут за анализу да ли је захтев за приступ разуман и накнадни обрачун износа надокнаде прекомерних трошкова пружања услуга универзалног сервиса.

Табела 2 Детаљан преглед захтева за приступ

Детаљан преглед захтева за приступ	
ИД	
Адреса	
Опис	
Дужина, км	
Трошкови инвестиције (TC), РСД	
Просечни месечни приход по крајњем кориснику (R), РСД	
Просечан месечни трошак по кориснику (OPEX), РСД	
Број повезаних крајњих корисника (No_u)	
Годишњи просечни ток готовине од крајњих корисника, РСД	

Табела 3 Израчунавање граничне вредности за разумност захтева

Година	a	n	n+1	n+2	n+3	...	n+20
Годишњи новчани токови од крајњих корисника (недисконтовани)	b						
Дисконтовани новчани токови од крајњих корисника	$c=b/(1+WACC)^a$						
Да ли је период отплате <10 година?	$\sum (n, n+9)$						
Да ли је период отплате >20 година?	$\sum (n+10, n+20)$						

Укупни трошкови улагања (ТС) сваког прикључка праћени су детаљном поделом прихватљивих инвестиционих трошкова, достављеном према најмање нивоом грануларности приказаном у Табели 4:

Табела 4 Укупни трошкови улагања (ТС) за сваки прикључак

Трошкови материјала и радова	Јединица	Количина	Просечна цена	Укупни трошкови УС
		a	b	c=a*b
Назив материјала / радова 1				
Назив материјала / радова 2				
Назив материјала / радова 3				
...				
Назив материјала / радова n				
Укупно				

Подаци из Табела 2, 3 и 4 се даље користе за израчунавање нето трошкова универзалног сервиса повезаним са обезбеђивањем приступа у складу са Табелом 5.

Табела 5 Израчунавање граничне вредности разумног захтева

Сажетак извештаја	Min	Max	Процењен CAPEX	NCUS access
Конекција 1				
Конекција 2				
Конекција 3				
...				
Конекција n				
Укупно				

Извештај о нето трошковима обезбеђивања приступачне цене треба да садржи информације о нето трошковима обезбеђивања приступачне цене крајњим корисницима или групама крајњих корисника за пословну годину за коју пружалац услуга тражи надокнаду. Извештај садржи податке о просечном броју социјално угрожених крајњих корисника на крају месеца за релевантну пословну годину, комерцијалну месечну цену која представља проверљиву трошковно оријентисану тржишну цену минималног месечног тарифног плана у текућој пословној години који испуњава захтеве квалитета услуга према релевантном подзаконском акту, чиме се добија квантитативна процена нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса по приступачној цени. Извештај о нето трошковима по основу пружања услуга по приступачној цени пружаоца услуга треба да има формат приказан у Табели 6.

Табела 6 Извештај о нето трошковима обезбеђивања приступачне цене

Обезбеђивање посебних мера за социјално угрожене крајње кориснике	Јединица	Просечан број социјално угрожених крајњих корисника на крају месеца	Приступачна месечна цена	Комерцијална месечна цена	Укупни трошкови УС
		a	b	c	(c-b)*a
Услуга 1					
Услуга 2					
Услуга 3					
...					
Услуга n					
Укупно					

Пружалац услуга треба да достави **регистар имовине**, који ће се користити за верификацију обрачуна цене инвестиције и цене капитала пружаоца услуга. Регистар имовине треба да укључи комплетну листу имовине коју пружалац услуга користи за пружање услуга универзалног сервиса. Регистар имовине треба да буде усаглашен са финансијским извештајима и треба да садржи информације као што су бруто књиговодствена вредност, акумулирана амортизација, корисни век трајања, година набавке, нето књиговодствена вредност, метод ревалоризације и ревалоризационе вредности, ако је применљиво. На захтев Регулатора, пружалац услуга треба да достави комплетну листу имовине (не само имовину која се користи за пружање услуга универзалног сервиса) у сврху верификације.

Извештај о нематеријалним користима пружалац услуга треба да припреми посебно за сваку нематеријалну корист. У Извештају о нематеријалним користима треба детаљно описати основне претпоставке, као и приступ који је пружалац услуга одабрао. У наставку су табеле за нематеријалне користи:

Табела 7 Извештај о нематеријалним користима: Корпоративна репутација

Опис	Јединица		n	n+1	n+2	n+3	n+4
Укупни трошкови маркетинга	[РСДм]	a					
Учешће везано за маркетинг компаније	[%]	b					
Учешће везано за крајње кориснике	[%]	c					
Вредност корпоративне репутације	[РСДм]	d=(a*b)*c	-	-	-	-	

Табела 8 Извештај о нематеријалним користима: Свеприсутност

Опис	Јединица		n	n+1	n+2	n+3	n+4
Број крајњих корисника који су мигрирали из непрофитабилних у профитабилна подручја	[#]	a					
Учешће мигрираних крајњих корисника који бирају пружаоца услуга	[%]	b					

Просечни профит по крајњем кориснику у профитабилном подручју	[РСД]	c					
Инкрементални профит од лојалних крајњих корисника који су мигрирали	[РСД]	$d=a*b*c$					
Губитак од крајњих корисника у профитабилним подручјима – фиксне линије (брuto одлив)	[%]	e					
Инкрементални профит – 1. година	[РСДм]	f					
Инкрементални профит – 2. година	[РСДм]	$g=f*(1-e)$					
Инкрементални профит – 3. година	[РСДм]	$h=g*(1-e)$					
Инкрементални профит – 4. година	[РСДм]	$i=h*(1-e)$					
Инкрементални профит – 5. година	[РСДм]	$j=i*(1-e)$					
Укупно	[РСДм]	$k=f+g+h+i+j$					
Дисконтна стопа	[%]	l					
НСВ ефекта свеprisутности	[РСДм]	$m=NVP(l;f;g;h;i;j)$					

Табела 9 Извештај о нематеријалним користима: Ефекат животног циклуса

Опис	Јединица		n	n+1	n+2	n+3	n+4
Крајњи корисници који мигрирају од социјалног програма до економских програма	[#]	$f=a+b+c+d+e$	-	-	-	-	-
Економски програм 1	[#]	a					
Економски програм 2	[#]	b					
Економски програм 3	[#]	c					
Економски програм 4	[#]	d					
Економски програм 5	[#]	e					
Просечни годишњи профит по крајњем кориснику - економски програм 1	[РСД]	g					
Просечни годишњи профит по крајњем кориснику - економски програм 2	[РСД]	h					
Просечни годишњи профит по крајњем кориснику - економски програм 3	[РСД]	i					
Просечни годишњи профит по крајњем кориснику - економски програм 4	[РСД]	j					
Просечни годишњи профит по крајњем кориснику - економски програм 5	[РСД]	k					
Укупни инкрементални профит	[РСД]	$l=a*g+b*h+c*i+d*j+e*k$	-	-	-	-	
Губитак крајњих корисника – фиксне линије (брuto одлив)	[%]	m					
Инкрементални профит – 1. година	[РСДм]	n	-	-	-	-	
Инкрементални профит – 2. година	[РСДм]	$o=n*(1+m)$	-	-	-	-	
Инкрементални профит – 3. година	[РСДм]	$p=o*(1+m)$	-	-	-	-	
Инкрементални профит – 4. година	[РСДм]	$q=p*(1+m)$	-	-	-	-	
Инкрементални профит – 5. година	[РСДм]	$r=q*(1+m)$	-	-	-	-	

Укупно	[РСДМ]	$s=n+o+p+q+r$	-	-	-	-	
Дисконтна стопа	[%]	t					
НСВ ефекта животног циклуса	[РСДМ]	$U=NPV(t;n;o;p;q;r)$	-	-	-	-	

Табела 10 Извештај о нематеријалним користима: Слање поште

Опис	Јединица		n	n+1	n+2	n+3	n+4
Просечан број крајњих корисника – социјална шема	[#]	a					
Поштарина по рачуну	[РСД]	b					
Број рачуна послатих крајњим корисницима	[#]	c					
Учешће рачуна који су укључивали огласе	[%]	d					
Вредност користи слања поштом	[РСДМ]	$e=a*(b*c)*d/1000000$					

Образложење

I. Правни основ и регулатива

Правни основ за доношење Правилника о начину документовања прекомерних трошкова и мерилима за остваривање права на надокнаду прекомерних трошкова за пружање услуга универзалног сервиса (у даљем тексту: Правилник) садржан је у одредби члана 64. став 3. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон)

Одредбом члана 64. став 3. Закона прописано је да Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) ближе уређује начин документовања прекомерних нето трошкова за пружање услуга универзалног сервиса, мерила која се примењују за остваривање права на надокнаду прекомерних нето трошкова и методологију којом утврђује висину средстава за сваког привредног субјекта која се плаћају на име финансирања прекомерних нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса у претходном обрачунском периоду.

II. Разлози за доношење

Доношење Правилника иницирано је доношењем Закона, који је Народна скупштина Републике Србије донела на Другој седници Првог редовног заседања у 2023. години, 28. априла 2023. године и који је ступио на снагу 7. маја 2023. године.

III. Објашњење појединих решења

У одредби члана 1. ближе се прописује предмет и методологија којом се утврђује висина средстава за сваког привредног субјекта која се плаћају на име финансирања прекомерних нето трошкова пружања услуга универзалног сервиса у претходном обрачунском периоду, која је одштампана уз овај правилник и чини његов саставни део.

У одредби члана 2. Правилника наведени су појмови који су коришћени и њихово значење.

У чл. 3. и 4. Правилника прописани су критеријуми за утврђивање разумног захтева, као и граничне вредности трошкова реализације, којима се утврђује да ли трошкови могу бити предмет надокнаде.

Одредбом члана 5. Правилника уређен је поступак подношења захтева крајњег корисника, као и обрада и поступање пружаоца услуге по наведеном захтеву.

У одредби члана 6. Правилника је прописан садржај Извештаја о пружању услуга универзалног сервиса који је пружалац услуга дужан да достави Регулатору.

Одредбама чл. 7. и 8. Правилника уређен је поступак остваривања права на надокнаду прекомерних нето трошкова.

Поступак провере обрачуна прекомерних нето трошкова уређен је одредбама чл. 9, 10. и 11. Правилника.

У члану 12. Правилника одређена су мерила која се узимају у обзир приликом утврђивања прекомерних нето трошкова, ради остваривања права на надокнаду истих.

Чланом 13. Правилника је ближе уређен поступак доношења решења о утврђивању прекомерних нето трошкова који се надокнађују и начин њихове надокнаде.

Одредбама члана 14. Правилника је уређен начин обезбеђивања средстава за надокнаду прекомерних нето трошкова.

Чланом 15. Правилника је уређен поступак утврђивања висине средстава за финансирање прекомерних нето трошкова.

У члану 16. Правилника је одређен датум ступања на снагу овог општег акта, као и почетак примене истог.

IV. Предлог даљих активности

Предлаже се да Савет Регулатора размотри и усвоји Нацрт овог правилника, као и да исти након тога, Регулатор, у складу са одредбама чл. 36. и 37. Закона, упути на јавне консултације у трајању од 30 дана.

Након спроведених јавних консултација, извршиће се обрада и анализа приспелих мишљења и Савету Регулатора ће се доставити одговарајући Предлог правилника.

По усвајању Предлога правилника, овај општи акт ће, сагласно члану 27. став 2. Закона, у делу који се односи на обавезу објављивања донетих аката Регулатора у складу са законом којим се уређује државна управа и члану 57. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 – др. закон и 47/18), бити упућен надлежном министарству, ради прибављања мишљења о његовој уставности и законитости. По добијеном мишљењу надлежног министарства, предметни правилник ће бити објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“.

V. Средства за спровођење Правилника

За спровођење овог правилника није потребно обезбедити посебна средства у финансијском плану Регулатора.